

Inventarisatie Europese Euro's
provincie Overijssel
Peildatum 1 juli 2018

Colofon

Opdrachttitel

Inventarisatie Europese euro's provincie Overijssel – actualisering 2018
Peildatum 1 juli 2018

Opdrachtgever

Provincie Overijssel, de heer J. van Steenberg

Projectteam ERAC

Vincent Ketelaars, projectleider
Martijn Panjer
Robert Smeets

Documentnummer

124.315

Datum rapport

Concept rapport d.d. 3 september 2018
Besproken met opdrachtgever d.d. 21 september 2018
Definitief rapport d.d. 16 oktober 2018

European and Regional Affairs Consultants (ERAC) B.V.
Vughteweg 47a
Postbus 90102
5200 MA 's-Hertogenbosch
T. +31 (0) 73 700 03 40

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Opzet van de inventarisatie	5
3. Stand van verleende euro's per 1 juli 2018 – inclusief categorisering.....	8
4. Analyses.....	20
5. Benchmarking	23
Bijlage 1 - Multiplier	26

één Inleiding

Provincie Overijssel heeft aan ERAC de opdracht gegeven om een update uit te voeren op het monitoringsysteem dat in september 2017 aan de provincie is opgeleverd. Peildatum van dit meetmoment is 1 juli 2018.

Dit memo brengt in kaart hoeveel Europese middelen zijn geland bij Overijsselse organisaties per 1 juli 2018, inclusief diverse tabellen, figuren en andere visuals om de cijfers nader te ordenen en te categoriseren.

Hoofdconclusie

Vanaf het begin van de programmaperiode 2014-2020 tot de peildatum is **€ 251.701.325** Europese subsidie toegekend aan organisaties in Overijssel binnen **1.767** projecten.

Naast deze 251 miljoen euro is binnen de kaderprojecten van Interreg Deutschland-Nederland **2,3** miljoen euro beschikt aan Overijsselse partners. Het betreft hier toekomstige declaraties. Het totaal voor Overijssel komt hiermee uit op **254** miljoen euro (zie pagina 6).

Hieruit volgt een werkgelegenheidseffect van **7.831** fte voor deze Overijsselse organisaties.

Dit memo is een actualisering van het rapport per peildatum 1 september 2017. Toen bedroeg de inventarisatie 641 projecten die bijna 180 miljoen euro Europese bijdrage ontvangen.

twee

Opzet van de inventarisatie

De inventarisatie van verleende euro's maakt gebruik van openbare databases en van contacten met programmabureaus / National Contact Points en wordt verdiept met verificatiegesprekken waar nodig.

Categorisering

Categorisering op projectniveau

Alle projecten worden gecategoriseerd op zes variabelen:

- Europees programma,
- Topsector,
- Bestuurlijke thema,
- Grand Societal Challenge,
- European Flagship,
- Maatregel cf. EIM-rekentool.

De topsectoren zijn gebaseerd op het landelijk topsectorenbeleid. De bestuurlijke thema's zijn gebaseerd op de thema's die in overgrote mate een rol spelen in de verschillende provinciale coalitieakkoorden. De Grand Societal Challenges en European Flagships zijn variabelen die door de Europese Commissie gebruikt worden en zorgen ervoor dat internationale en nationale vergelijkingen mogelijk zijn. De Grand Societal Challenges zijn zeven uitdagingen waarvoor gerichte investeringen in onderzoek en ontwikkeling een effectieve impact kunnen hebben ten voordele van de burgers. De European Flagships zijn nader geconcretiseerde groeilijnen (slim, duurzaam, inclusief) van de 'Europa 2020-strategie' van de Europese Commissie. De EIM-rekentool is in opdracht van destijds het Ministerie van Economische Zaken ontwikkeld om van projecten verwachte vervolginvesteringen en werkgelegenheid in te schatten. Hiervoor zijn 21 soorten projecten (maatregelen) gedefinieerd, met voor ieder soort een eigen berekeningssystematiek van de vervolginvesteringen en werkgelegenheid.

Categorisering op partnerniveau

Van de organisaties die participeren in de projecten wordt vastgelegd hoeveel subsidie zij binnen het project toegekend hebben gekregen. Daarnaast wordt de vestigingsplaats vastgelegd. De vestigingsplaats is de basis voor de geografische verdeling van de Europese euro's. Op deze manier kan een onderverdeling gemaakt worden naar euro's per gemeente, COROP-regio of provincie.

Benchmarking

Ter vergelijking van de verkregen Europese euro's ten opzichte van andere provincies, geeft dit memo een benchmarking ten opzichte van het aantal inwoners en het BNP (in totaal en per jaar). Ook is van de andere provincies de verdeling van de middelen tussen thematische en geografische fondsen weergegeven.

Multiplier

In de inventarisatie wordt enkel stilgestaan bij de verleende Europese euro's. De projectenomvang is in werkelijkheid groter, omdat voor diverse programma's geldt dat slechts een deel van de projectkosten uit subsidie wordt gefinancierd. Onder de thematische programma's varieert de subsidie globaal gesteld van 30% tot 100%. In de geografische programma's moet tegenover iedere Europese euro *minimaal* een 'nationale' euro staan (met historische ervaringscijfers in EFRO bijvoorbeeld dat de multiplier oploopt tot bijna 4). Om deze verschillen goed in beeld te brengen, is de multiplieerberekening uitgesplitst naar programma's onder Europese, nationale en provincie regie.

Voor de berekening van de multiplier is op basis van ervaringscijfers per programma een gemiddeld subsidiepercentage bepaald. ERAC vertaalt deze percentages in een gemiddelde multiplier per programma. Deze zijn weergegeven in tabellen 16, 17 en 18 (bijlage 1). Op basis hiervan is berekend dat de huidige multiplier voor Overijssel **1,69** is. Dit is de multiplier voor alle projecten. Wanneer de berekening uitgesplitst wordt naar regie, ontstaan er grote verschillen. De multiplier voor Europese programma's onder Europese regie bedraagt **1,27**, die voor Europese programma's onder nationale regie **2,00** en voor Europese programma's onder provinciale regie geldt zelfs een multiplier van **2,61**.

Doorontwikkelingen van het monitoringsysteem

We stippen expliciet aan dat het monitoringsysteem een dynamisch systeem is, dat sinds de start continu in ontwikkeling is. Het monitoringsysteem is inmiddels opgezet als een landelijke database, met als basis in Nederland gevestigde organisaties die Europese financiering ontvangen in de Europese begrotingsperiode 2014-2020. Door verdere automatisering is het mogelijk verdiepende analyses uit te voeren, omdat alle beschikbare informatie aan elkaar gekoppeld kan worden. Een goed voorbeeld hiervan is het nauwkeuriger berekenen van de multiplier en de werkgelegenheidscijfers.

Bij deze opzet van de database is **uniformering** in de gehanteerde categorieën noodzakelijk om te komen tot een goede benchmark van de beschikbare informatie. Benchmarking geeft regio's een belangrijk inzicht in de relatieve prestaties ten opzichte van andere (vergelijkbare) regio's. Daarnaast is uniformering noodzakelijk omdat de categorisering op projectniveau plaatsvindt, terwijl de geografische verdeling van de subsidie gebaseerd is op de vestigingsplaats van de organisaties. Dit laatste gebeurt om zo goed mogelijk weer te geven waar de subsidie daadwerkelijk landt. Hierdoor is het mogelijk dat middelen uit een programma uit Zuid-Nederland deels aan Overijssel worden toegerekend (voor het gedeelte aan Overijsselse partners). Bij verschillende regionale categorisering worden categorieën van één regio dan deels toegerekend aan een andere regio. Dit is onoverzichtelijk en onwenselijk. Voor Interreg Deutschland-Nederland wordt directer aangesloten op de beschikbare database wat betreft vestigingslocatie van partners. In deze rapportage zijn bijvoorbeeld projecten met Oost NV als partner opgenomen op basis van de formele adressering van de beschikking. In dit geval Apeldoorn. Ditzelfde geldt voor de kaderprojecten uit dit programma.

Verder is de database uitgebreid met **extra programma's**, bijvoorbeeld ESF Sociale innovatie en Duurzame inzetbaarheid, en met **EIB-financieringen** (zie paragraaf 4.3). De dekking van het monitoringsysteem groeit daarmee nog steeds. Ook is de database verder verrijkt op basis van behoeften in de regio, zoals het categoriseren van organisaties.

Ten slotte vindt **continu inhoudelijke toetsing** van het monitoringsysteem plaats, onder andere door contacten die ERAC heeft met de provincies of met subsidieverstrekkers. Het is hierdoor mogelijk dat een subsidiebedrag wordt aangepast, of dat van het ene naar het andere peilmoment een eerder aangebrachte categorisering wijzigt, bijvoorbeeld van topcluster Chemie en Materialen naar HTSM. Dit om op het moment van rapportage zo goed mogelijk inzicht te geven in het op dat moment verleende volume aan Europese euro's.

drie

Stand van verleende euro's per 1 juli 2018 – inclusief categorisering

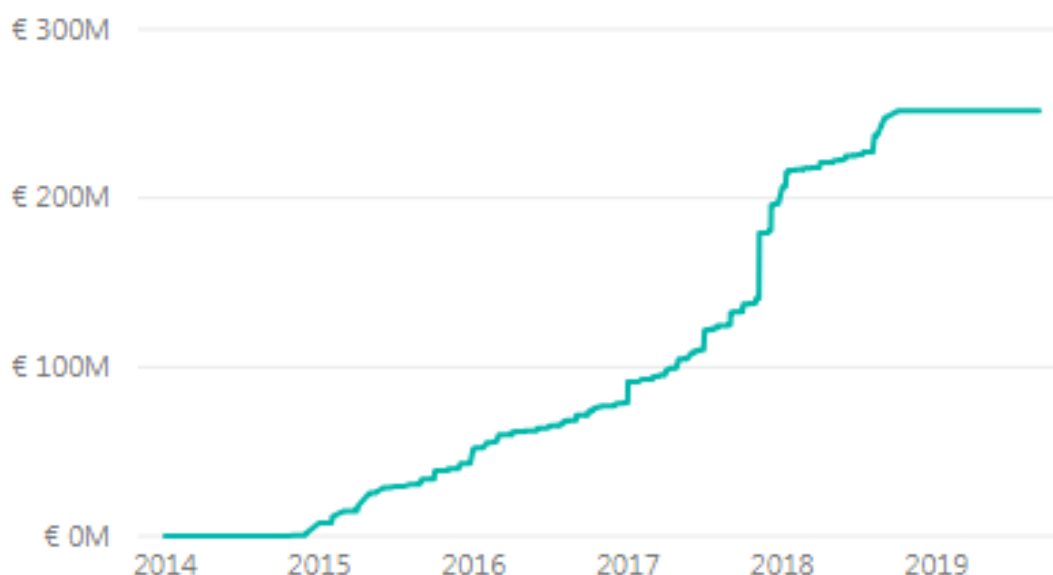
3.1 Inleiding

Per peildatum 1 juli 2018 is er voor 1.767 projecten in totaal ruim 251 miljoen euro aan Europese subsidie toegekend aan begunstigden in Overijssel. De toename sinds de vorige actualisering (peildatum 1 september 2017) omvat 1.126 projecten met een omvang van circa 72 miljoen euro Europese steun. De grote groei in aantallen projecten is te verklaren doordat nu ook databases van de ESF-programma's sociale innovatie en duurzame inzetbaarheid ontsloten worden. Deze programma's zijn opgebouwd uit veel verschillende projecten die klein van omvang zijn.

Peildatum	Europese subsidie	Aantal projecten
1 september 2017	€ 179.888.780	641
1 juli 2018	€ 251.701.325	1.767

Tabel 1: Peildata vergeleken

Van ieder project is een 'database-startdatum' vastgelegd. Indien beschikbaar is dit de datum van de verleningsbeschikking. Als alternatief wordt de startdatum van het project gebruikt, of anders de datum van vastlegging in de database. Op basis van deze data kan de ontwikkeling van de toekenningen van Europese euro's in de tijd worden weergegeven. In figuur 1 is de ontwikkeling voor Overijsselse organisaties weergegeven.

Figuur 1: Cumulatieve groei toegekende EU-subsidie in Overijssel

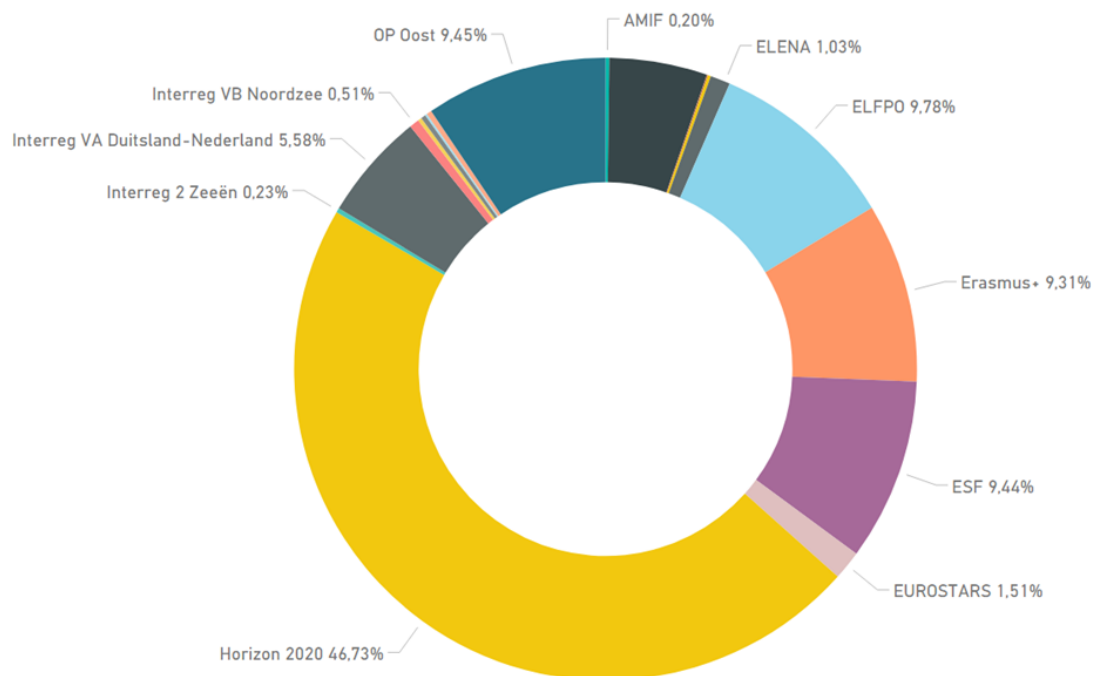
3.2 Euro's en aantal projecten naar programma

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
AMIF	1	0,06%	€ 494.328	0,20%
CEF	2	0,11%	€ 12.770.182	5,07%
COSME	1	0,06%	€ 73.104	0,03%
COST	1	0,06%	€ 160.617	0,06%
Creative Europe	3	0,17%	€ 382.958	0,15%
ELENA	1	0,06%	€ 2.601.000	1,03%
Erasmus+	150	8,49%	€ 23.427.042	9,31%
Europe for citizens	5	0,28%	€ 42.700	0,02%
EUROSTARS	16	0,91%	€ 3.802.353	1,51%
Horizon 2020	208	11,77%	€ 117.629.440	46,73%
LIFE	2	0,11%	€ 677.267	0,27%
URBACT	2	0,11%	geen euro's wel kennis	0,00%
Subtotaal thematisch	392	22,18%	€ 162.060.991	64,39%
ELFPO	241	13,64%	€ 24.628.541	9,78%
ESF	865	48,95%	€ 23.758.577	9,44%
Interreg 2 Zeeën	2	0,11%	€ 571.910	0,23%
Interreg VA Duitsland-Nederland	48	2,72%	€ 14.042.503	5,58%
Interreg VB Noordzee	2	0,11%	€ 1.277.893	0,51%
Interreg VB North West Europe	2	0,11%	€ 499.608	0,20%
Interreg VC Europe	3	0,17%	€ 620.687	0,25%
Kansen voor West II (OP West)	6	0,34%	€ 247.730	0,10%
OP Noord	3	0,17%	€ 107.252	0,04%
OP Oost	201	11,38%	€ 23.778.034	9,45%
OPZuid	2	0,11%	€ 107.599	0,04%
Subtotaal geografisch	1.375	77,82%	€ 89.640.334	35,61%
Eindtotaal	1.767	100,00%	€ 251.701.325	100,00%

Tabel 2: Projecten per programma in aantallen en euro's

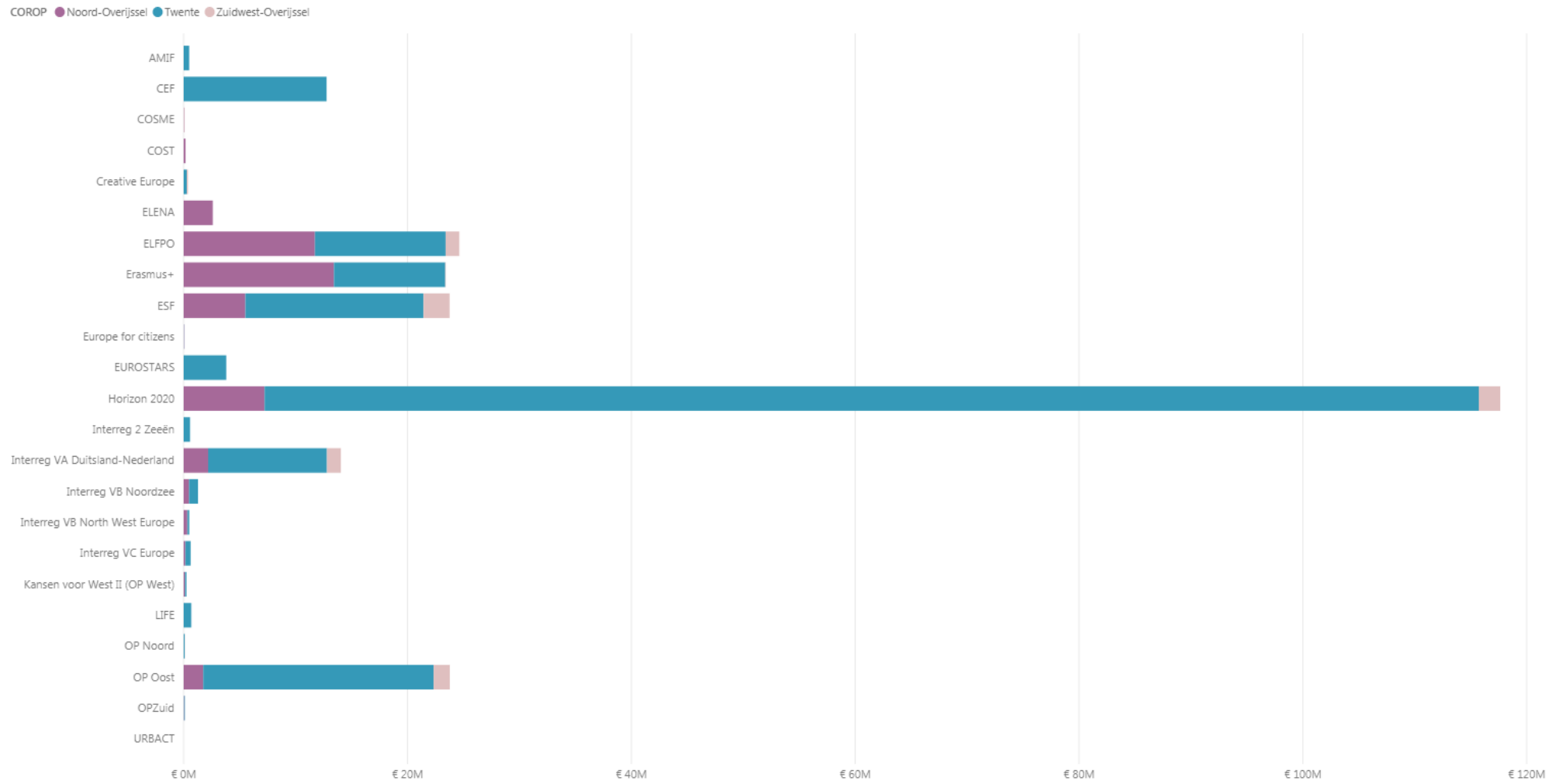
In het Interreg-programma Deutschland-Nederland zijn in totaal 48 projecten binnen het monitoringsysteem geïdentificeerd met partners uit Overijssel. Overijsselse partners hebben in deze projecten in totaal 14 miljoen euro aan subsidie ontvangen. Het Interreg-programma Deutschland-Nederland kent ook zogenaamde 'kaderprojecten'. Dit zijn projecten die een open budget kennen, dat gedurende de looptijd van het project wordt toebedeeld aan organisaties die met activiteiten bijdragen aan de projectdoelstellingen. Het Interreg secretariaat heeft een indicatie gegeven in hoeverre er binnen deze kaderprojecten middelen zijn toegewezen aan deelnemende Overijsselse partners: 2,3 miljoen euro. Hiermee

komen de totale toekenningen uit dit Interreg programma uit op **16,3 miljoen** euro. Het totaalbedrag dat Overijsselse partners ophalen uit de Europese programma's komt hiermee uit op **254 miljoen** euro.

Figuur 2: Aandeel programma's naar euro in procenten

Figuur 3 laat zien hoe de verleende euro's per programma verdeeld worden over de drie COROP-regio's in euro's. Tabel 3 geeft een uitsplitsing van de euro's binnen Horizon2020 naar de meest relevante calls. Tabel 4 geeft per programma de gemiddelde subsidie op projectniveau weer op basis van de gehele database.

Figuur 3: Verdeling verleende euro's per programma naar COROP-regio

Horizon 2020 - call	Aantal projecten	Europese subsidie
Horizon 2020 - COFUND	1	€ 182.947
Horizon 2020 - Coordination and Support Action	19	€ 5.714.276
Horizon 2020 - ERC Grant	21	€ 29.649.074
Horizon 2020 - Innovation Action	47	€ 23.729.014
Horizon 2020 - Marie Curie	25	€ 7.430.378
Horizon 2020 - Research & Innovation Action	83	€ 49.295.783
Horizon 2020 - SME	12	€ 1.627.969
Eindtotaal	208	€ 117.629.440

Tabel 3: Horizon2020 uitgesplitst

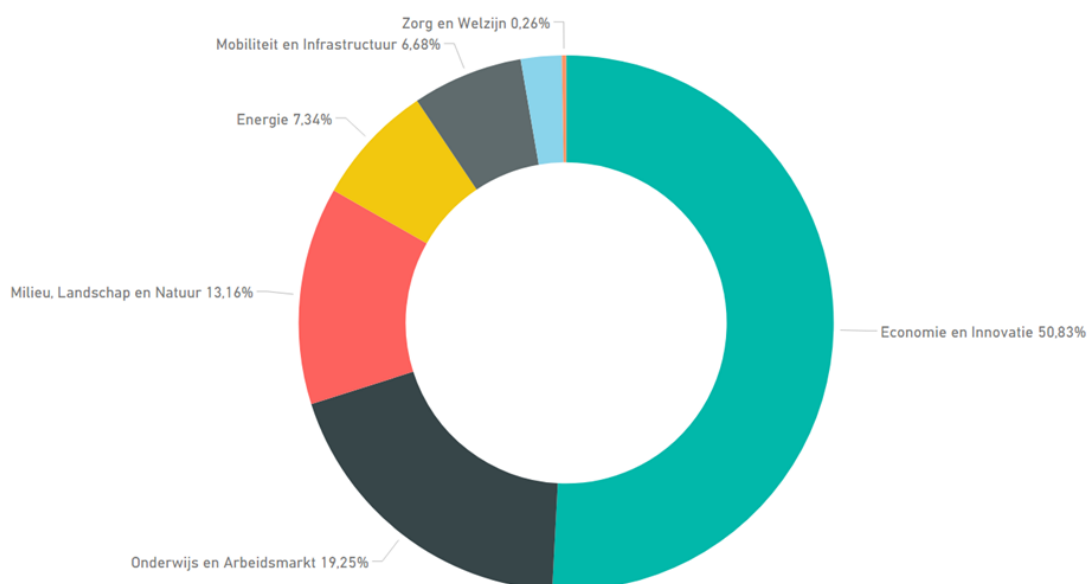
Europees programma	Gemiddelde subsidie partnerniveau
CEF	€ 6.385.091
ELENA	€ 2.601.000
AMIF	€ 494.328
Horizon 2020	€ 486.072
LIFE	€ 338.634
Interreg 2 Zeeën	€ 285.955
EUROSTARS	€ 223.668
Interreg VB Noordzee	€ 212.982
Interreg VC Europe	€ 206.896
Interreg VB North West Europe	€ 166.536
COST	€ 160.617
Erasmus+	€ 156.180
Creative Europe	€ 127.653
Interreg VA Duitsland-Nederland	€ 120.021
ELFPO	€ 102.193
OP Oost	€ 60.198
Kansen voor West II (OP West)	€ 41.288
COSME	€ 36.552
OPZuid	€ 35.866
OP Noord	€ 35.751
ESF	€ 25.519
Europe for citizens	€ 8.540
URBACT	€ 0

Tabel 4: Gemiddelde subsidie per partner per programma

3.3 Euro's naar bestuurlijk thema

Bestuurlijk thema	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	23	1,30%	€ 6.217.760	2,47%
Economie en Innovatie	377	21,34%	€ 127.949.057	50,83%
Energie	69	3,90%	€ 18.477.903	7,34%
Milieu, Landschap en Natuur	258	14,60%	€ 33.132.382	13,16%
Mobiliteit en Infrastructuur	14	0,79%	€ 16.820.855	6,68%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	1.022	57,84%	€ 48.454.987	19,25%
Zorg en Welzijn	4	0,23%	€ 648.382	0,26%
Eindtotaal	1.767	100,00%	€ 251.701.325	100,00%

Tabel 5: Projecten per bestuurlijk thema in aantallen en euro's

Figuur 4: Aandeel per bestuurlijk thema in euro's in procenten

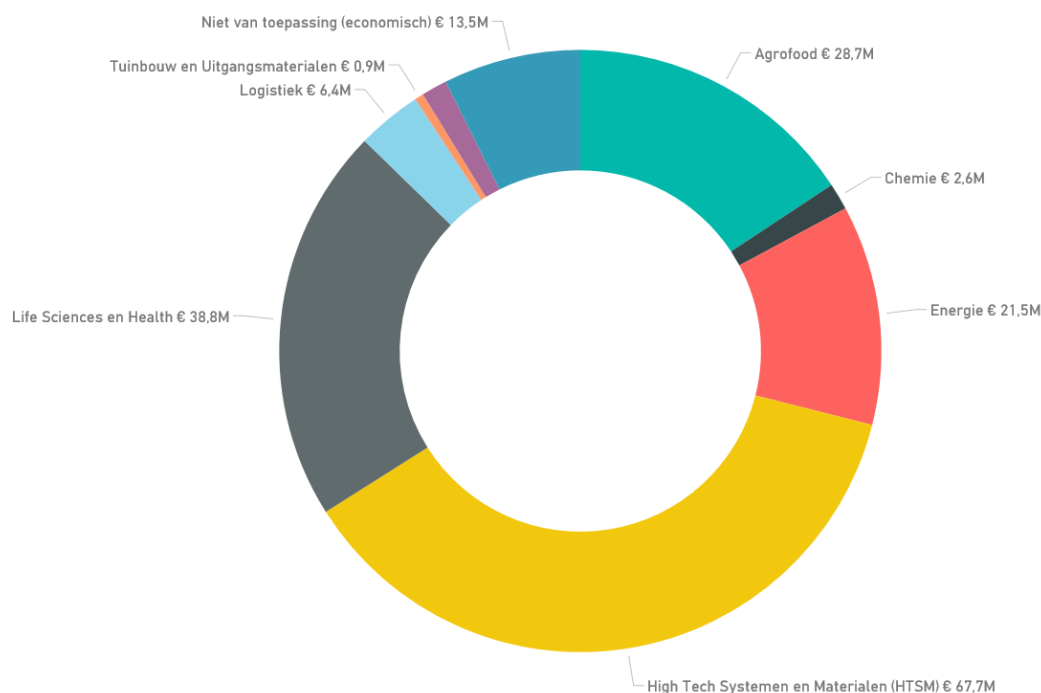
In deze cijfers toont zich nadrukkelijk de Europe2020-strategie, gericht op slimme groei (economie & innovatie), duurzame groei (energie, milieu) en inclusieve groei (onderwijs en arbeidsmarkt, zorg). Daarnaast de omvangrijke investeringen in infrastructuur op de grote verbindingen, de corridors van Europees belang, uit Connecting Europe (mobiliteit & infrastructuur).

3.4 Euro's naar topsector

Alle projecten zijn gecategoriseerd naar economisch topsector volgens het nationaal topsectorenbeleid. Economische projecten die niet onder deze sectoren te plaatsen waren, zijn ingedeeld onder 'Niet van toepassing (economisch)'. De niet-economische projecten zijn weergegeven als 'Niet gecategoriseerd'. Uit de cijfers blijkt dat ruim 67% van de verleende Europese subsidie in Overijssel toe te rekenen is aan één van de topsectoren.

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	273	15,45%	€ 28.669.918	11,39%
Chemie	9	0,51%	€ 2.619.637	1,04%
Energie	75	4,24%	€ 21.539.345	8,56%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	216	12,22%	€ 67.671.073	26,89%
Life Sciences en Health	94	5,32%	€ 38.791.072	15,41%
Logistiek	12	0,68%	€ 6.357.658	2,53%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	4	0,23%	€ 866.355	0,34%
Water en Maritiem	4	0,23%	€ 2.506.915	1,00%
Niet van toepassing (economisch)	30	1,70%	€ 13.469.726	5,35%
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	1.050	59,42%	€ 69.209.627	27,50%
Eindtotaal	1.767	100,00%	€ 251.701.325	100,00%

Tabel 6: Projecten per topsector in aantallen en euro's

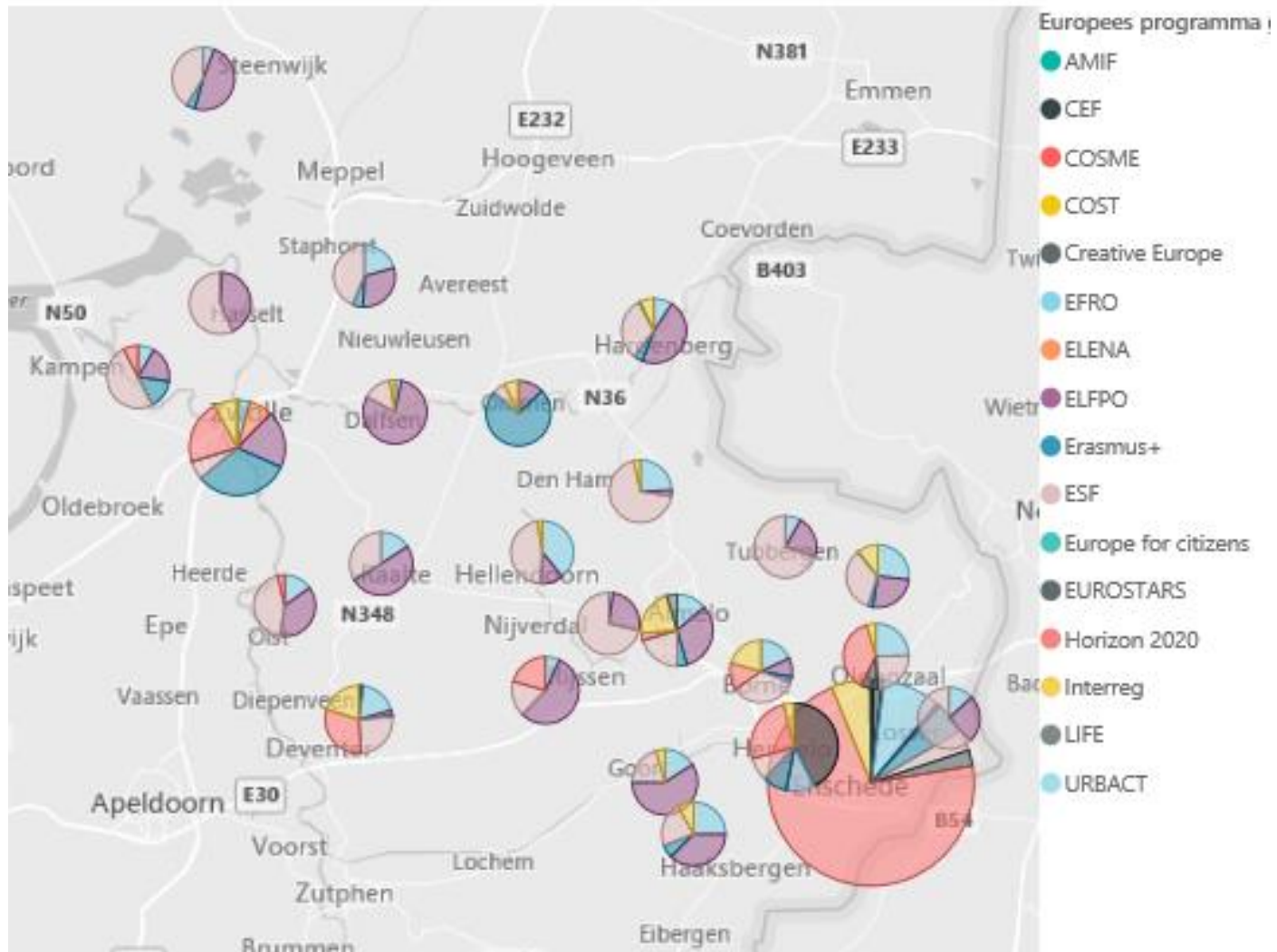
Figuur 5: Aandeel per topsector in euro's in procenten

3.5 Euro's naar COROP-regio

Regio	Europese subsidie
Noord-Overijssel	€ 45.777.643
Twente	€ 197.566.484
Zuidwest-Overijssel	€ 8.357.198
Eindtotaal	€ 251.701.325

Tabel 7: Financiering per COROP-regio

Kaart 1: EU-financiering per Overijsselse gemeente naar Europees programma in euro's

Gespecificeerd per COROP-regio is de benutting van de programma's als volgt (wanneer een programma niet is vermeld, zijn er geen projecten in de betreffende regio):

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
COSME	1	0,19%	€ 36.552	0,08%
COST	1	0,19%	€ 160.617	0,35%
ELENA	1	0,19%	€ 2.601.000	5,68%
Erasmus+	101	19,50%	€ 13.423.523	29,32%
Europe for citizens	3	0,58%	€ 28.312	0,06%
Horizon 2020	11	2,12%	€ 7.225.484	15,78%
Totaal Thematisch	118	22,78%	€ 23.475.488	51,28%
ELFPO	102	19,69%	€ 11.725.598	25,61%
ESF	233	44,98%	€ 5.513.063	12,04%
Interreg VA Duitsland-Nederland	22	4,25%	€ 2.184.586	4,77%
Interreg VB Noordzee	2	0,39%	€ 481.083	1,05%
Interreg VB North West Europe	2	0,39%	€ 334.310	0,73%
Interreg VC Europe	1	0,19%	€ 150.232	0,33%
Kansen voor West II (OP West)	4	0,77%	€ 113.563	0,25%
OP Oost	33	6,37%	€ 1.749.698	3,82%
OPZuid	1	0,19%	€ 50.023	0,11%
Totaal Geografisch	400	77,22%	€ 22.302.155	48,72%
Totaal	518	100,00%	€ 45.777.643	100,00%

Tabel 7a: Noord-Overijssel

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
COSME	1	0,61%	€ 36.552	0,44%
Creative Europe	1	0,61%	€ 104.068	1,25%
Erasmus+	4	2,45%	€ 48.064	0,58%
Horizon 2020	11	6,75%	€ 1.912.078	22,88%
Subtotaal Thematisch	17	10,43%	€ 2.100.762	25,14%
ELFPO	32	19,63%	€ 1.219.850	14,60%
ESF	87	53,37%	€ 2.327.965	27,86%
Interreg VA Duitsland-Nederland	5	3,07%	€ 1.239.886	14,84%
OP Noord	1	0,61%	€ 22.442	0,27%
OP Oost	21	12,88%	€ 1.446.294	17,31%
Subtotaal Geografisch	146	89,57%	€ 6.256.436	74,86%
Totaal	163	100,00%	€ 8.357.198	100,00%

Tabel 7b: Zuidwest-Overijssel

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
AMIF	1	0,09%	€ 494.328	0,25%
CEF	2	0,18%	€ 12.770.182	6,46%
Creative Europe	2	0,18%	€ 278.890	0,14%
Erasmus+	45	3,97%	€ 9.955.455	5,04%
Europe for citizens	2	0,18%	€ 14.388	0,01%
EUROSTARS	16	1,41%	€ 3.802.353	1,92%
Horizon 2020	187	16,49%	€ 108.491.879	54,91%
LIFE	2	0,18%	€ 677.267	0,34%
URBACT	2	0,18%	€ -	0,00%
Subtotaal Thematisch	259	22,84%	€ 136.484.741	69,08%
ELFPO	107	9,44%	€ 11.683.093	5,91%
ESF	548	48,32%	€ 15.917.549	8,06%
Interreg 2 Zeeën	2	0,18%	€ 571.910	0,29%
Interreg VA Duitsland-Nederland	41	3,62%	€ 10.618.032	5,37%
Interreg VB Noordzee	1	0,09%	€ 796.810	0,40%
Interreg VB North West Europe	1	0,09%	€ 165.298	0,08%
Interreg VC Europe	2	0,18%	€ 470.455	0,24%
Kansen voor West II (OP West)	2	0,18%	€ 134.166	0,07%
OP Noord	2	0,18%	€ 84.810	0,04%
OP Oost	168	14,81%	€ 20.582.043	10,42%
OPZuid	1	0,09%	€ 57.576	0,03%
Subtotaal Geografisch	875	77,16%	€ 61.081.743	30,92%
Totaal	1134	100,00%	€ 197.566.484	100,00%

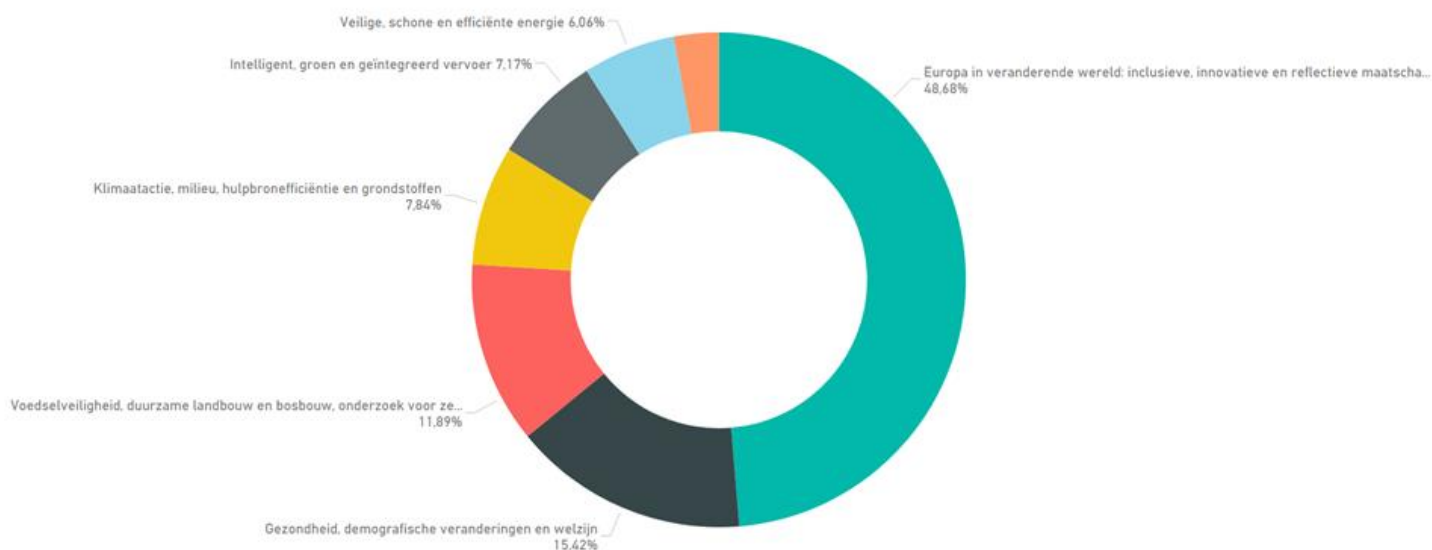
Tabel 7c: Twente

3.6 Euro's naar Grand Societal Challenge

Grand Societal Challenge	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Europa in veranderende wereld: inclusieve, innovatieve en reflectieve maatschappijen	1295	73,29%	€ 122.539.464	48,68%
Gezondheid, demografische veranderingen en welzijn	87	4,92%	€ 38.809.074	15,42%
Intelligent, groen en geïntegreerd vervoer	15	0,85%	€ 18.056.027	7,17%
Klimaatactie, milieu, hulpbronefficiëntie en grondstoffen	40	2,26%	€ 19.742.756	7,84%

Grand Societal Challenge	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Veilige samenlevingen: bescherming van vrijheid en veiligheid van Europa en de Europese burgers	11	0,62%	€ 7.384.729	2,93%
Veilige, schone en efficiënte energie	56	3,17%	€ 15.254.398	6,06%
Voedselveiligheid, duurzame landbouw en bosbouw, onderzoek voor zee-, kust- en binnenwater en de bio-economie	263	14,88%	€ 29.914.876	11,89%
Eindtotaal	1.767	100,00%	€ 251.701.325	100,00%

Tabel 8: Projecten per Grand Societal Challenge in aantallen en euro's

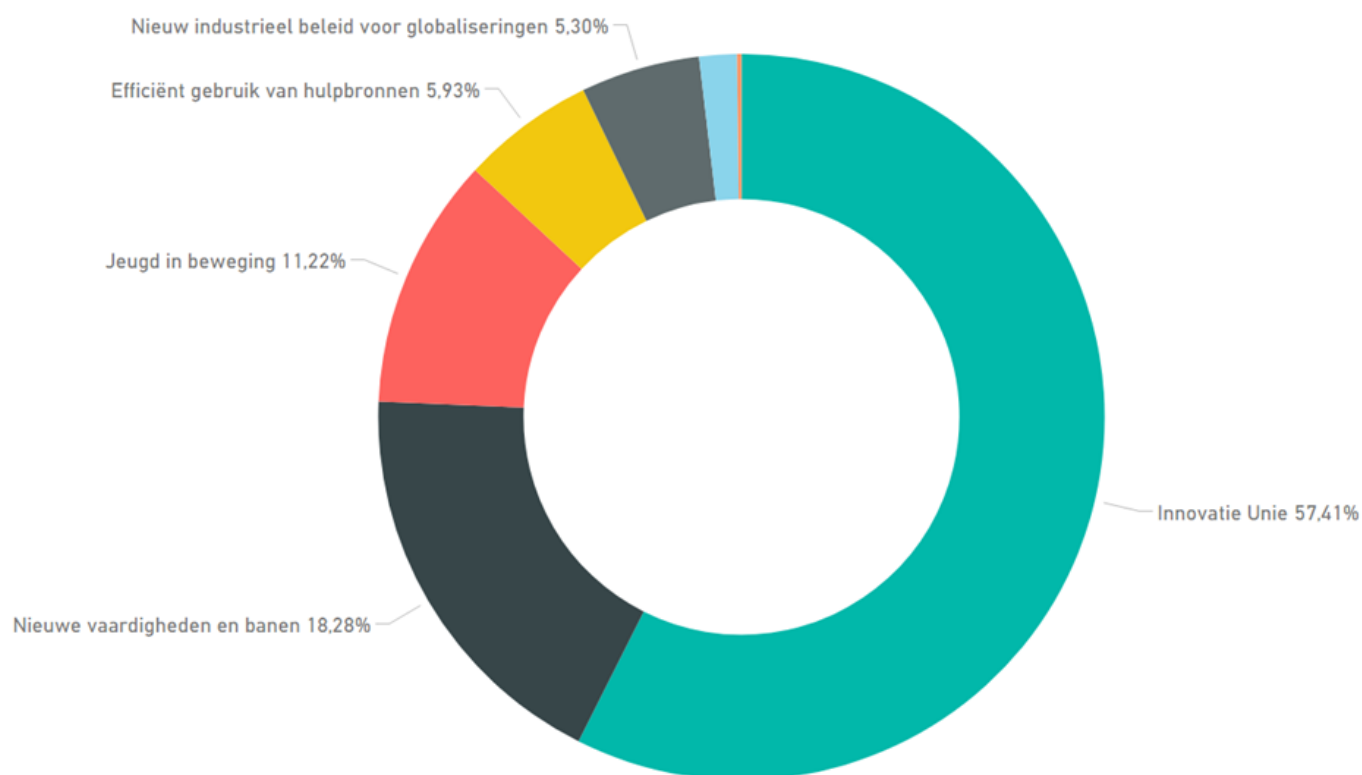

Figuur 6: Aandeel Grand Societal Challenges in euro in procenten

3.7 Euro's naar European Flagship

European Flagship	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Digitale agenda	8	0,45%	€ 4.213.062	1,67%
Efficiënt gebruik van hulpbronnen	35	1,98%	€ 14.922.594	5,93%
Europees platform tegen armoede	1	0,06%	€ 494.328	0,20%
Innovatie Unie	439	24,84%	€ 144.493.389	57,41%
Jeugd in beweging	996	56,37%	€ 28.228.801	11,22%
Nieuw industrieel beleid voor globalisering	5	0,28%	€ 13.349.492	5,30%
Nieuwe vaardigheden en banen	283	16,02%	€ 45.999.658	18,28%
Eindtotaal	1.767	100,00%	€ 251.701.325	100,00%

Tabel 9: Projecten per Flagship in aantallen en euro's

Figuur 7: Aandeel Flagships in euro in procenten

vier Analyses

4.1 Categorisering organisaties naar type begunstigden

Voorheen werden projecten enkel gecategoriseerd naar 'MKB-deelname ja/nee'. In de diverse contacten is een behoefte signaleerd naar inzicht in meer detail naar de typen begunstigden. Hierdoor ontstaat een helder beeld van de participatie van de verschillende typen organisaties in Europees gefinancierde projecten. Universiteiten ontvangen veruit de meeste Europese subsidie. Dit is logisch gezien de focus op kennis en innovatie in de grootste Europese fondsen. Het MKB, een belangrijke doelgroep zowel voor de Europese Commissie als de Nederlandse provincies, scoort ook goed met een tweede plek wat betreft verleende subsidie gemeten naar euro's. Het MKB is in aantal Europees gefinancierde projecten waarin het participeert wel met afstand het meest aanwezige type. Binnen de verwerkte categorisering:

- ⇒ Is 42% van het aantal ontvangers MKB,
- ⇒ Komt 25% van de Europese euro's bij MKB terecht.

Overigens is het aandeel van het MKB in de praktijk nog hoger, omdat ook in andere categorieën, bijvoorbeeld het landbouwbedrijf, organisaties als MKB te classificeren zouden zijn.

Type organisatie	Aantal partners	Europese subsidie
Gemeente	117	€ 28.147.316
Geprivatiseerde voorziening	5	€ 46.211
Groot bedrijf	336	€ 19.042.385
HBO	58	€ 9.052.056
Intermediaire organisatie	73	€ 6.314.347
Landbouwbedrijf	148	€ 3.339.299
MBO	44	€ 10.931.506
MKB	893	€ 61.958.065
NGO	3	€ 44.882
Onderzoekinstelling	22	€ 5.740.169
Openbare voorziening	24	€ 1.657.831
Overig	110	€ 6.660.496
Overig bedrijvigheid	18	€ 1.612.427
Overig overheid	48	€ 1.725.276
Primair onderwijs	33	€ 841.274
Provincie	13	€ 4.165.084
Universiteit	159	€ 71.021.745
Voortgezet onderwijs	25	€ 1.120.017
Waterschap	21	€ 18.280.936
Eindtotaal	2.150	€ 251.701.325

Tabel 10: Verdeling projectpartners naar type organisatie

4.2 Gecreëerde werkgelegenheid

Deze cijfers zijn gebaseerd op categorisering van ieder project naar één van de 21 categorieën in de EIM-rekentool. Omdat de rekentool gebaseerd is op input van totale projectkosten, is voor deze berekening de eerder benoemde multiplier gebruikt om de Europese subsidie om te rekenen naar totale projectkosten.

EIM-categorie	Europese subsidie	FTE
Oprichten en uitbreiden kennisinstellingen	€ 34.417.269	784
Ontwikkelingen van technologie en innovatie in speerpuntsectoren	€ 99.578.238	1.366
Intensiveren van R&D-capaciteit in de regio	€ 20.690.569	95
Stimulering clustervorming in sectoren	€ 1.259.408	28
Ontwikkelen en stimuleren ict-toepassingen in MKB	€ 1.550.288	77
Bedrijfsgerichte maatregelen rond het stimuleren van ondernemerschap in het MKB	€ 24.664.920	2.855
Bedrijfsgerichte maatregelen rond het faciliteren van ondernemerschap in het MKB	€ 583.925	24
Scholing en arbeidsmarkt	€ 48.763.167	2.601
Bereikbaarheid van kenniscentra, hoogwaardige werklocaties en bovenregionale voorzieningen en toplocaties	€ 15.468.153	0
Verbetering toeristisch-recreatieve infrastructuur en voorzieningenniveau	€ 1.822.442	0
Verbetering milieukwaliteit	€ 2.079.771	0
Verbetering toeristisch-recreatief en cultureel voorzieningenniveau	€ 357.412	0
Uitbreiding en modernisering cultureel aanbod	€ 465.762	0
Eindtotaal	251.701.325	7.831

Tabel 11: Europese subsidie en gecreëerde FTE per EIM-categorie

4.3 Euro's financiering door EIB

Naast de euro's subsidie die uit de geïnventariseerde programma's naar Overijssel stromen, stelt de EIB euro's als financieringen beschikbaar. Deels als zogenaamde 'direct loans' (leningen direct aan leningnemers), deels indirect door middel van garantstellingen aan de *national promotional banks*. Directe leningen staan in de database op basis van locatie leningnemer. De bedragen via de national promotional banks worden toegerekend aan de respectieve provincies op basis van bruto regionaal product.

Projectnaam	Omvang lening
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 209.413
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 209.413
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN III	€ 1.396.085
EUROPEAN SMES EXPORT FUNDING PLATFORM	€ 139.609
WATER SUPPLY VITENS III	€ 150.000.000
PAN EUROPEAN BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS	€ 2.233.736
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES II	€ 19.545.192
SPECTRIS R&D III	€ 26.729.560
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 0
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 9.074.553
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 1.398.608
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 279.217
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 279.217
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES III	€ 13.960.851
ING BANK NV LOAN FOR SMES AND MIDCAPS VI	€ 7.818.077
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS II	€ 11.168.681
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 11.559.585
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 11.168.681
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 10.051.813
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VII	€ 11.168.681
SG INNOVATIVE EQUIPMENT LEASING FRAMEWORK LOAN	€ 837.651
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL II	€ 13.960.851
BNG BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 13.960.851
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES IV	€ 13.960.851
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS III	€ 9.772.596
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VIII	€ 6.980.426
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 5.584.341
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 16.753.022
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 1.116.868
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 4.467.472
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 8.376.511
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 8.376.511
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES - SUSTAINABILITY	€ 2.792.170
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 22.337.362
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS III	€ 11.168.681
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS II	€ 5.584.341
LTE VOLTE - HIGH SPEED MOBILE INTERNET ROLLOUT	€ 4.118.451
RABOBANK SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 7.147.956
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS IV	€ 11.168.681
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VI	€ 11.168.681
Totaal	€ 468.025.248

Tabel 12: EIB-financieringen

vijf Benchmarking

5.1 Inleiding

ERAC beschikt over inventarisaties van alle Nederlandse provincies. De inventarisaties van de provincies Utrecht en Noord-Holland zijn echter minder compleet, omdat geen informatie aanwezig is van de programma's die normaliter door de provincies zelf worden aangeleverd. Omdat hierdoor een vertekend beeld zou ontstaan, zijn deze twee provincies niet meegenomen in de benchmark.

Uit de verzamelde data blijken per provincie de volgende relatieve scores als benchmark naar:

- Bruto regionaal product;
- Inwoneraantal;
- Thematische versus geografische fondsen.

5.2 Vergelijking op inwoneraantal (euro's per inwoner per jaar)

Een variabele waar alle tien provincies op vergeleken worden is hoeveel euro per inwoner terecht komt. Dit levert het volgende overzicht op:

Provincie	Euro per inwoner / gehele periode	Euro per inwoner / per jaar ¹
Groningen	€ 432	€ 118
Zuid-Holland	€ 299	€ 82
Gelderland	€ 254	€ 69
Zeeland	€ 249	€ 68
Limburg	€ 229	€ 63
Overijssel	€ 219	€ 60
Noord-Brabant	€ 202	€ 55
Flevoland	€ 159	€ 44
Drenthe	€ 98	€ 27
Friesland	€ 92	€ 25

Tabel 13: Euro's per inwoner

5.3 Relatieve verdeling geografische versus thematische programma's

Uit de inventarisaties voor meerdere provincies blijkt een brede variatie in de verdeling van verleende euro's over de geografische programma's (regionaal gealloceerde budgetten) en de thematische programma's (op Europa-brede schaal aan te vragen budgetten). Ter illustratie voegen wij dit inzicht toe.

¹ De totaal verworven middelen berekend per jaar, gebaseerd op de periode 1 oktober 2014 – waarin de meeste programma's daadwerkelijk zijn gestart met het toekennen van middelen – tot heden

Provincie	Aandeel geografisch programma	Aandeel thematisch programma
Drenthe	53,10%	46,90%
Flevoland	61,31%	38,69%
Friesland	50,87%	49,13%
Gelderland	29,04%	70,96%
Groningen	31,18%	68,82%
Limburg	40,70%	59,30%
Noord-Brabant	28,36%	71,64%
Overijssel	35,61%	64,39%
Zeeland	40,85%	59,15%
Zuid-Holland	20,09%	79,91%

Tabel 14: Vergelijking geografische en thematische programma's

De variatie is voor het overgrote deel te herleiden tot verschillen in de benutting van Horizon2020. De provincies Groningen, Noord-Brabant en Zuid-Holland scoren daarin beduidend hoger dan andere provincies. Het relatief hoge aandeel van thematische programma's in Zeeland komt daarentegen geheel voort uit één zeer omvangrijk CEF-project.

5.4 Verworven euro's ten opzichte van het Bruto Regionaal Product

Op basis van vergelijkbare analyses voor andere Nederlandse provincies blijkt dat de score van Overijssel gemiddeld is ten opzichte van de andere Nederlandse provincies wanneer we de verworven euro's afzetten tegen het BRP.²

Provincie	Subsidie t.o.v. BRP / gehele periode	Subsidie t.o.v. BRP / per jaar
Groningen	0,98%	0,27%
Zeeland	0,78%	0,21%
Gelderland	0,75%	0,21%
Zuid-Holland	0,74%	0,20%
Limburg	0,67%	0,18%
Overijssel	0,66%	0,18%
Flevoland	0,51%	0,14%
Noord-Brabant	0,48%	0,13%
Drenthe	0,34%	0,09%
Friesland	0,32%	0,09%

Tabel 15: Vergelijking percentage BRP

² Bedrag uit de inventarisatie afgezet tegen het Bruto Regionaal Product 2014 tot en met 2017 (bron: CBS), berekend naar periode van desbetreffende inventarisatie

Bijlagen

Bijlage 1 Multiplier

Van veel Europese programma's zijn alleen de verstrekte subsidiebedragen bekend en niet de totale projectomvang. Die totale omvang zou een beter beeld geven van de gehele impact van de geïnventariseerde projecten op Overijssel. Bovendien is per project de projectomvang noodzakelijk als input voor het berekenen van de werkgelegenheid. Op basis van ervaringen is per Europees programma een gemiddeld subsidiepercentage bepaald. ERAC vertaalt deze in de gemiddelde multiplier per programma, weergegeven in tabel 16.

Op basis van de verleende Europese subsidie per programma in Overijssel en met gebruikmaking van de gemiddelde multiplier, geldt dat de multiplier voor Overijssel op dit moment **1,69** bedraagt.

Wanneer de programma's worden uitgesplitst naar Europese, nationale en provinciale regie, zien we grote verschillen in multiplier. De multiplier voor Europese programma's onder Europese regie bedraagt 1,27, die voor Europese programma's onder nationale regie 2,00 en voor Europese programma's onder provinciale regie geldt zelfs een multiplier van 2,61. Een euro binnen een programma onder provinciale regie genereert dus meer andere euro's dan programma's onder Europese regie zoals Horizon2020.

Europees programma	Multiplier
CEF	2,22
COSME	1,43
COST	1,00
Creative Europe	2,00
EaSI	1,14
EEE-F	20,00
ELENA	1,00
Erasmus+	1,00
Europe for Citizens	2,00
Eurostars	2,00
Horizon 2020 - COFUND	1,18
Horizon 2020 - Coordination and Support Action	1,18
Horizon 2020 - ERC Grant	1,18
Horizon 2020 - Innovation Action	1,18
Horizon 2020 - Marie Curie	1,18
Horizon 2020 - overig	1,18
Horizon 2020 - Research & Innovation Action	1,18
Horizon 2020 - SME	1,18
Interreg VC Europe	1,48
LIFE	1,48
URBACT	2,00

Urban Innovative Actions	1,25
Gemiddelde	1,27

Tabel 16: Gemiddelde subsidiepercentages per programma (Europese regio)

Europees programma	Multiplier
AMIF	2,00
EFMZV	2,00
ESF - Actieve Inclusie	2,00
ESF - Duurzame inzetbaarheid	2,00
ESF - Sociale Innovatie	2,00
Interreg VB Noordzee	2,00
Interreg VB North West Europe	2,00
Gemiddelde	2,00

Tabel 17: Gemiddelde subsidiepercentages per programma (nationale regio)

Europees programma	Multiplier
ELFPO	2,86
Interreg 2 Zeeën	2,00
Interreg VA Duitsland-Nederland	2,00
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	2,00
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	2,00
Kansen voor West II (OP West)	2,86
OP Noord	2,86
OP Oost	2,86
OPZuid	2,86
Gemiddelde	2,61

Tabel 18: Gemiddelde subsidiepercentages per programma (provinciale regio)

Van verkenning naar impact

Regionale ontwikkeling
Projecten en financiering
Europa
Innovation

www.erac.nl

